

## képzőművészet

## HAGYOMÁNY ÉS MEGÚJULÁS A KORTÁRS GRAFIKÁBAN

Péter Beáta

– 5. Székelyföldi Grafikai Biennálé –

**A grafika integráló szerepét, valamint a hagyományos és a digitális technikai megoldások közötti kölcsönhatást kívánva bemutatni az 5. Székelyföldi Grafikai Biennálé. Világszinten számon tartott eseményről van szó – véli a szemle kurátora, Ferencz S. Apor, hisz ezúttal is széleskörű szakmai érdeklődés övezte a rendezvényt.**

A régió első grafikai szemléjét 2010-ben indította útjára Siklodi Zsolt, Eröss István és Kassay Péter. „A biennálé létrejöttének igényét az előző kurátor, Siklodi Zsolt fogalmazta meg egy 2014-ben írt önéletrajzában, miszerint a rendezvény célja a kortárs grafika népszerűsítése és bemutatása a régióban. Továbbá, a kortárs grafikai törekvések megismertetése és a régió grafikai törekvéseinek bekapcsolása a nemzetközi trendekbe. A grafikai biennálé szervezése hiánypótló szerepet tölt be, mivel korábban a régióban ilyen jellegű rendezvény nem létezett. Nagyjából ezek a szakmai jellegű kérdések hívták életre a biennálét. Van mögötte ugyan egy »ízlésformáló« szándék is, de elsősorban szigorúan szakmai fórum, amit nem szabad alárendelni semmilyen szakmán kívüli kérdésnek/célnak” – magyarázta kérdésünkre Ferencz S. Apor, a rendezvény kurátora.

**Nemzetközi szinten ismert**

Ezúttal 58 országból több mint 900 művész közel 2300 alkotással jelentkezett a biennálé pályázati felhívására. Az ötödik grafi-

kai biennálé zsűrijét nemzetközi szinten elismert művészettörténészek és képzőművészek alkották: **dr. Cristian Aurel Opris** grafikus, a Kolozsvári Művészeti Egyetem tanára (RO), **dr. Eröss István** grafikus, az egeri Eszterházy Károly Egyetem Vizuális Művészeti Intézetének tanára (HU), **Liu Chun-Lan** művészettörténész, a Tajvani Nemzeti Művészeti Egyetem tanára (TW), **dr. Anca Boeriu** grafikus, a Bukaresti Nemzeti Művészeti Egyetem tanára (RO), **Vécsi Nagy Zoltán** művészettörténész, az EMŰK vezetője (RO), **Kónya Ábel** képzőművész, a debreceni Modem kurátora (HU) és **Ferencz S. Apor** képzőművész, a biennálé kurátora (RO).

A zsűri négy díjat osztott ki a legszínvonalasabb munkák alkotói között: a biennálé fődíját **Jing Liu** (CN) kapta, a Nagy Imre-díjat **Art Werger** (US), a Plugor Sándor-díjat **Samira Zamani** (DE), a Nagy Pál-díjat pedig **Jakub Jaszewski** (PL). Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának díját **Rázvan Anton** (RO) ítélték oda, az Eszterházy Károly Egyetem díját **Ács Kinga-Noém** (RO), a Magyar Képzőművészeti Egyetem díját **Marcin Bialas** (PL), a Gyergyószárhegyi Művésztelep díját pedig **Lehoczki Liza** (HU) vehette át.

**Válaszok és kölcsönhatások**

A beérkezett anyagokat tekintve – a biennálé előző kiadásaihoz hasonlóan – a magyarországi, romániai és lengyelországi vonal a legmarkánsabb, de egyre inkább erősödik az orosz, a szerb,



A kortárs művészet nyelvén adnak válaszokat a felmerülő kérdésekre az alkotók

az amerikai, a nyugat-európai, az indiai és a kínai részvétel is. A 294 beválogatott alkotásból rendezett kiállítás megnyitóját októberben tartották Sepsiszentgyörgyön, majd egy további válogatást Csíkszeredában mutattak be decemberben a Megyeháza Galériában. Ez január 25-éig látogatható.

„A minőség mellett az idejű rendezvény egyik legfontosabb pozitívumaként azt említhetjük, hogy az alkotók nagy számban reagáltak a biennálé koncepciójában megfogalmazott felkérésre, a pixel alapú kép és a hagyományos grafika viszonyának összetett kérdéseire: milyen ponton és hogyan találkoznak a hagyományos és digitális megoldások, melyek azok a kölcsönhatások, amelyek ezeket az átfedéseket eredményezik, illetve milyen aktuális szellemi tartalmakat generálnak. A 2018-as G5 ezen kölcsönhatások bemutatásához szeretett volna teret biztosítani.

Manapság, amikor a kortárs művészet világában egyre jobban jelen vannak a különböző, huszonegyedik századi médiumok, a digitális technikai megoldások még inkább kiszorítják a hagyományos technikai eljárásokat. Ez alól nem kivétel a kortárs grafika sem, ahol gyakran tetten érhető valamilyen digitális képi beavatkozás, egyszóval a hagyományos eljárással készült grafika esetében is meghatározó szerephez jut a számítógép” – fogalmazott a csíkszeredai megnyitón a kurátor. Hozzátette, mégis érzékelhető az alkotók körében a hagyományos sokszorosító technikákhoz való, szerencsésnek mondható visz-  
szatérés, amelyek jótékony hatá-

sa egyértelműen tetten érhető a kortárs grafikában. Az anyag kézi megmunkálása, az azzal való fizikai kontaktus, a tematikai problémafelvetés és a médium megválasztása egyforma fontosságúvá vált. Ez a jelenség, az új médiumok jelenléte mellett, markánsan jelen volt az 5. Székelyföldi Grafikai Biennálé anyagában is.

Elhangzott, a minden tekintetben változatos anyagban a hagyományos és kísérleti, a saját fejlesztésű egyéni, a digitális technikákon át számtalan nézőpont, szemlélet és stílus képviseltette magát.

„Válaszokat kaphattunk olyan kérdésekre, mint például, miként reagálnak különböző nemzeti-ségű és kultúrkörhöz tartozó művészek a saját környezetük vagy a nagyvilág által feltett kérdésekre, a kortárs művészet nyelvén milyen válaszokat adnak globalizációs, politikai, gazdasági, társadalmi vagy éppen a migráció kérdésére. Hogyan dolgozzák fel saját személyes létük problémáit. Miként igyekeznek megfelelni a huszonegyedik század technikai vagy szakmai kihívásainak a kortárs művészi grafikán keresztül, vagy miként érvényesül hagyomány és megújulás a kortárs művészi grafikában” – fejtette ki Ferencz S. Apor.

**Lokálisból globális szintű**

Turós Eszter művészettörténész rámutatott, a grafikai szemle elmúlt éveit a felismerést igazolják, hogy egy lokális kezdeményezés képes nemcsak nemzetközivé, hanem akár globális szintűvé válni. „Alkalmról alkalomra mind szélesebb,

reprezentatívabb spektrumát adja a világ kortárs grafikai törekvéseinek, egymás mellé rendezve a különböző lokalitások jellegzetességeit, ily módon jelölve ki aktuális viszonyítási pontokat, sajátos erőviszonyokat, furcsa egyensúlyhelyzeteket. A mostani kiállításon arról is hozzávetőleges képet kapunk, hogy a különböző hagyományos és új keletű eljárások milyen mértékben, milyen változatos formákban vannak jelen a világ különböző részein, hogy az így kirajzolódó virtuális térképen milyen új összefüggések, párhuzamok fedezhetők fel. Hogy a hagyományos eljárások és a digitális megoldások milyen sokféle módon összeegyeztethetők, és ezek az átjárások milyen inventív lehetőségeket tárnak fel.”

Ferencz S. Apor lapunknak kiemelte, a nagyszámú jelentkező egyértelműen azt támasztja alá, hogy a rendezvény abba a szakaszába érkezett, amikor tényként lehet kezelni, hogy egy világ-szinten számon tartott szakmai eseményről van szó. És ahhoz sem fér kétség, hogy a régió egyik legfontosabb művészi rendezvényévé vált és létjogosultsága megkérdőjelezhetetlen. „A Székelyföldi Grafikai Biennálé mostanra felkerült egy jelentős szakmai térképre, ahol olyan nagynevű, hasonló rendezvények vannak jelen, mint a Krakói Grafikai Triennálé, vagy a Ljubljani Grafikai Biennálé. A rendezvény legfontosabb hozadékát abban látom, hogy jelentősen és szervesen hozzájárulhat ahhoz a folyamathoz, amely a régió kulturális értékeit becsatolja a nemzetközi kulturális vérkeringésbe.”



Az Erdély fejedelmei sorozatból: Székely Mózes fejedelem